

Dkt. David L. Mathewson, Theolojia ya Agano Jipya, Kipindi cha 26, Wokovu, Sehemu ya 1

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 26, Wokovu, Sehemu ya 1.

Ninachotaka kufanya sasa ni kutumia vipindi viwili vijavyo na mihadhara miwili ijayo tukizungumzia mada ya wokovu ya kibiblia-kitheolojia ya Agano Jipya. Kwa namna fulani, tunaweza kutazama hadithi nzima ya Biblia kama uingiliaji kati wa kihistoria wa ukombozi wa Mungu katika historia ili kuwaokoa na kuwaokoa watu wake.

Lakini kwa hivyo, katika ngazi moja, kila kitu ambacho tumekuwa tukizungumzia hadi sasa kinaweza kuangukia chini ya mwavuli mpana wa hadithi ya ukombozi ya Mungu au wokovu wa Mungu, mada ya wokovu. Kwa hivyo, kwanza kabisa, ninachotaka kufanya ni kufupisha hadithi ya Agano la Kale ya wokovu wa Mungu, ambayo inaunganisha tu vipengele ambavyo tayari tumezungumzia kuhusiana na mada zingine. Kwa hivyo, tunapoangalia hadithi ya Agano la Kale, inanza na Adamu na Hawa kama wabebaji wa sanamu ya Mungu, makamu wa watawala wa Mungu wanaofanya kazi kama wawakilishi wake, na ambao kusudi lao ni kueneza utawala wa Mungu na uwepo wa Mungu katika uumbaji wote.

Lakini tuliona kwamba Adamu na Hawa walishindwa katika kazi hiyo kwa sababu ya dhambi; kwa sababu ya uasi na kutotii kwao, walishindwa, na wakafukuzwa kutoka bustanini, mahali pa uwepo wa Mungu. Kwa hivyo, swali linatokea: Mungu atarejeshaje nia yake kwa watu wake na uumbaji wake kutoka Mwanzo 1 na 2? Na atarejeshaje uhusiano huo? Atakaaje tena na watu wake, kuishi katikati yao, na kuwaleta katika nchi yao? Jibu la swali hilo linaanza kutatuliwa kwa kumchagua Mungu Ibrahimu na taifa la Israeli kama njia ya kutimiza kile ambacho Adamu na Hawa walishindwa kufanya. Na hivyo, Ibrahimu na taifa la Israeli watakuwa baraka kwa mataifa yote.

Wanapaswa kuwa nuru kwa mataifa yote. Wanapaswa kufanya kazi kama ufalme wa makuhani ili kupatanisha uwepo wa Mungu na utawala wa Mungu na hatimaye kuueneza kote duniani ili kufanya kile ambacho Adamu na Hawa walipaswa kufanya lakini walishindwa kufanya katika kutimiza kusudi la awali la Mungu kwa watu wake na kwa ajili ya uumbaji. Lakini wanashindwa kama Adamu alivyofanya, na Israeli pia inahamishwa kutoka nchi na kutoka mahali pa baraka, kutoka mahali pa uwepo wa Mungu.

Kwa hivyo tena, tunakabiliwa na swali, Mungu atatimizaje makusudi aliyokusudia kupitia Adamu na ambayo yangetimizwa kupitia Israeli lakini pia yalishindwa? Kwa

maneno mengine, tunapofikiria hadithi ya ukombozi, ni muhimu kuelewa kwamba Mungu hawezi tu kufuta mipango yake ya awali. Hawezi kusema tu, sawa, Adamu hakufanya kazi, na Israeli haikufanya kazi. Acha nijaribu kitu kingine.

Acha nijaribu mpango C. Badala yake, Mungu lazima atimize ahadi zake, na Mungu atatimiza ahadi zake kupitia Adamu na Israeli. Kwa hivyo, Mungu, katika kuleta wokovu duniani kote, katika kutimiza nia yake kwa uumbaji wote kupitia Adamu na Hawa, lazima pia akomboe Israeli. Lazima pia awaokoe watu wake, Israeli, ili wokovu uweze kuenea hadi miisho ya dunia.

Kwanza, Mungu lazima ashughulikie Israeli na kuwasamehe dhambi zao ili ndipo wokovu uweze kufika miisho ya dunia katika kutimiza ahadi zake na nia yake kupitia Adamu na Hawa na kwa ajili ya uumbaji wake wa awali. Na hadithi ya hadithi ya ukombozi ya Agano la Kale, wokovu ambao Mungu anakusudia kuwaletea watu wake, Mungu anatimiza kwa kumtuma Yesu Kristo kuwaokoa watu wake kupitia kifo chake na ufufuo wake. Kwa hivyo, Kristo anakuja, kwanza kabisa, kufanya upya na kurejesha na kukomboa Israeli peke yake, akiiga hatima ya Israeli na kutoa kwa ajili ya kifo chake, kutoa kwa ajili ya dhabihu kwa ajili ya dhambi za watu wake, ili ndipo baraka ziweze kufika miisho yote ya dunia, baraka za wokovu ziweze kuwafikia Mataifa.

Na tena, Kristo anafanya hivi kupitia kifo na ufufuo wake na kuwajumuisha Wayahudi na Mataifa katika watu wa kweli wa Mungu kupitia imani katika Yesu Kristo. Anafanya hivyo tayari kabla ya kilele cha mwisho cha hilo, udhihirisho wa mwisho wa hilo, ambao tunaona katika Ufunuo 21 na 22 pamoja na wanadamu wote katika kutimiza nia ya awali ya Mungu kwa uumbaji, katika kutimiza wokovu anaokusudia kuleta ili kurejesha Israeli na kisha kuwajumuisha Mataifa. Tunawaona watu wa Mungu wakiishi katika dunia iliyofanywa upya katika uhusiano mpya wa agano na Mungu, Wayahudi, na Mataifa wakiishi katika uumbaji mpya na Mungu akiishi katikati yao.

Kwa hivyo kitabu cha Ufunuo kinaishia na hadithi ndefu, ya ukombozi, na ya wokovu ya jinsi Mungu anavyoshughulika na watu wake, akipata kilele chake na kilele chake katika uumbaji mpya wa Ufunuo 21 na 22. Kwa hivyo, katika ngazi moja, neno wokovu linaweza kuonekana kama neno pana basi, karibu neno la mwavuli linalorejelea shughuli za ukombozi-kihistoria za Mungu na watu wake ili kuwaokoa kutoka katika hali ngumu ya dhambi, hali ngumu ya dhambi ambayo imeanzishwa katika Mwanzo sura ya 3, na kisha kuwarejesha watu wake na kurejesha nia yake ya awali kwa watu wake na kwa uumbaji wake. Ni muhimu pia kutambua katika hatua hii kwamba tunapofikiria kuhusu wokovu tunapozungumzia kuhusu wokovu wa Mungu ambao anawaletea watu wake tunapozungumzia wokovu, inachukua hali ngumu ya kibinadamu, inachukua kitu ambacho wameokolewa kutoka kwake au kuokolewa kutoka kwake.

Yaani, inachukulia hali ya dhambi ya mwanadamu. Sehemu ya hoja ya Paulo katika kitabu cha Warumi ni kuanzia katika sura ya 1 na 3 kwa kuonyesha hali ya kibinadamu ya hali ya dhambi ya mwanadamu. Katika Warumi sura ya 1 hadi 3, Paulo hajaribu kuthibitisha hali ya dhambi ya mwanadamu.

Kusudi lake si kuonyesha jinsi wanadamu walivyo wenye dhambi ; badala yake, kusudi lake ni kuonyesha kwamba ghadhabu ya Mungu imehesabiwa haki, kuhukumu au kutangaza hukumu, kutangaza hukumu kwa wanadamu kwa sababu ya dhambi zao. Hiyo ndiyo sababu haki ya Mungu ni muhimu na kwa nini tangazo la haki ya Mungu linatokea katika sura ya 3. Lakini Warumi sura ya 1 hadi 3 inaonyesha hukumu ya wanadamu. Inaonyesha kwamba kumiminwa kwa ghadhabu ya Mungu, sura ya 1, mstari wa 18, kuna hesabiwa haki kwa sababu ya dhambi ya mwanadamu.

Na hivyo, Paulo analaani; Paulo anaonyesha hukumu ya Wayahudi na Mataifa, akianza na Mataifa katika sura ya 1 lakini pia akiendelea kuwajumuisha Wayahudi katika sura ya 2 na 3. Ili utakapofika mwisho wa sura, katikati ya sura ya 3, wanadamu wote wamehukumiwa mbele za Mungu, Wayahudi na Mataifa pia. Kwa hivyo, Paulo anasema maneno maarufu ambayo mara nyingi tunanukuu: Hakuna mtu mwenye haki, hakuna mtu mmoja, mstari wa 20. Kwa hivyo, hakuna mtu atakayehesabiwa haki mbele za Mungu kwa matendo ya sheria; badala yake, kupitia sheria, tunapata ufahamu wa dhambi zetu. Paulo anasema mambo kama mstari wa 10, kama ilivyoandikwa: hakuna mtu mwenye haki, hata mmoja, hakuna mtu anayeelewa, hakuna mtu anayemtafuta Mungu, wote wamegeuka.

Na tena, hakuna mtu atakayetangazwa kuwa mwadilifu kwa matendo ya sheria kwa sababu wanadamu wote wanasimama katika utumwa wa dhambi. Na kisha hilo linafikia kilele kwa maana na marejeleo hayo yanayojulikana katika mstari wa 23 wa sura ya Warumi 3: Wote wamefanya dhambi, Wayahudi na Mataifa, wanadamu wote wamefanya dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu. Na kwa hivyo, hali hiyo inaweza tu kurekebishwa kwa haki ambayo Mungu hutoa kupitia imani katika Yesu Kristo.

Kwa hivyo, mjadala wa wokovu unachukulia hali ngumu ya kibinadamu; unachukulia hali ya dhambi ya kibinadamu, ambayo wanadamu wako kifungoni na wanahitaji kuokolewa au kuokolewa. Baadaye katika Warumi sura ya 6, kuanzia mstari wa 15, angalia jinsi Paulo anavyolinganisha na kutofautisha hali ya utumwa. Anasema tulikuwa watumwa wa dhambi hapo awali, ingawa sasa tu watumwa wa Yesu Kristo.

Mstari wa 12, anasema, kwa hivyo msiruhusu dhambi itawale ndani ya miili yenu inayokufa ili kutii tamaa zake mbaya. Hiyo ndiyo ilikuwa hali yetu ya awali, dhambi ikitawala katika miili yetu inayokufa. Tulikuwa watumwa wake na tukaitii. Mstari wa 13: msiitoe sehemu yoyote yenu kwa dhambi kama chombo cha uovu, bali jitoeni kwa Mungu kama wale waliofufuliwa kutoka mautini hadi uzimani.

Nanyi jitoeni kama vyombo vya haki, kwa maana dhambi haitawatawala tena kwa sababu hamko tena chini ya sheria bali chini ya neema. Halafu, katika mstari wa 16, hamjui ya kuwa mnapojitoa kwa mtu, kwa watumwa watiifu, mmekuwa watumwa wa yule mnayemtii?

Kama ninyi ni watumwa wa dhambi, ambayo husababisha kifo, au utii, ambao ni haki, tunaangalia Waefeso sura ya 2. Katika Waefeso sura ya 2, katika mistari michache ya kwanza, Paulo anaelezea hali ambayo tumeokolewa kutoka kwayo. Nanyi, mlikuwa wafu kwa sababu ya makosa na dhambi zenu.

Tena, pengine, hatimaye ikiakisi Mwanzo sura ya 3 na vifungu vifuatavyo, ambapo kifo ni matokeo ya dhambi ya mwanadamu. Kwa hivyo, mlikuwa wafu katika makosa yenu na dhambi, ambayo mliishi ndani yake, mlipofuata njia za ulimwengu huu na mtawala wa ufalme wa anga. Roho sasa inafanya kazi ndani ya wale ambao ni wana wa kuasi.

Sisi sote tuliishi kati yao hapo awali, tukitimiza tamaa za mwili na kufuata tamaa na mawazo yake. Kama wengine, sisi kwa asili tulikuwa tunastahili ghadhabu, au watoto wa ghadhabu wanaostahili ghadhabu ya Mungu. Lakini basi, kama andiko linavyoendelea, kwa sababu ya upendo wake na rehema zake, Mungu alitufanya hai katika Kristo tulipokuwa tumekufa.

Kwa neema mmeokolewa kwa njia ya imani katika Yesu Kristo. Mungu alituinua na kutuweka. Kwa hivyo, mara kwa mara, Agano Jipya linachukua hali ya shida ya kibinadamu na dhambi ya kibinadamu, ambayo lazima tuokolewe.

Tunajikuta chini ya ghadhabu ya Mungu kwa sababu ya dhambi. Kinachostahili ghadhabu ya Mungu ni hukumu. Adhabu na hukumu yake ya haki.

Na kitendo cha Mungu cha kutuokoa katika wokovu ni kujibu hilo. Sasa, ninachotaka kuangalia basi, katika vikao vyetu vijavyo, ni kwamba nataka kuanza kuangalia mafundisho ya Agano Jipya kuhusu wokovu kwa kuzingatia picha kadhaa, picha tofauti ambazo kwa kweli hutoka na kuonekana kama utimilifu wa Agano la Kale. Lakini pia picha ambazo huenda zinagusa hisia, na nyingi kati yake zinagusa hisia, na siku na utamaduni wa Paulo na mwandishi wa Agano Jipya.

Lakini nataka kuangalia taswira tofauti zinazorejelea uhalisia wa wokovu ambao sasa tunaupata kupitia Yesu Kristo. Na taswira zinazotoka moja kwa moja katika Agano Jipya, lakini tena, zile ambazo pia zina uhusiano na Agano la Kale. Jambo lingine la kutambua ni kwamba taswira hizi zote, zinazoendana na mada zingine ambazo tumeziangalia, na utachoka kusikia hili, lakini husaidia kuelewa mengi ya yanayoendelea katika Agano Jipya, ni kwamba taswira hizi zote zinashiriki katika mvutano huo ambao tayari haujaanzishwa wa eskatolojia.

Yaani, wokovu ni kitu ambacho tayari tunakipitia. Yaani, baraka za wokovu za wakati wa mwisho zilizoahidiwa katika Agano la Kale, ambazo tayari tunazipitia na kushiriki kwa nguvu ya kazi ya Kristo kabla ya udhihirisho wa mwisho wa baraka hizo za wokovu. Ninachotaka kufanya basi ni kuanza na mada kuu, na hiyo ndiyo mada ya wokovu.

Wokovu ni neno linalomaanisha tu uokoaji au ukombozi, katika kiwango kikubwa na cha jumla, uokoaji au ukombozi kutoka kwa hatari. Kisha Agano Jipya hutumia istilahi hiyo kwa upande wa kile ambacho Mungu ametufanyia katika kutuokoa au kutukomboa kutoka kwa dhambi na hukumu ya baadaye kwa sababu ya dhambi hiyo. Labda mahali pa kuanzia, ikiwa tunaweza, kuanza katika Injili linapokuja suala la wokovu. Rejea iliyo wazi zaidi, ambayo tumeirejelea mara nyingi, ni Mathayo sura ya 1 na mstari wa 21 wakati Yusufu anaambiwa jina la mtoto ambaye Mariamu anakaribia kumzaa.

Anaambiwa amwite Yesu kwa sababu atawaokoa watu wake kutoka katika dhambi zao. Labda hapa, ni marejeleo ya Israeli kuokolewa hasa kutoka katika dhambi zilizowapeleka uhamishoni. Tulisema kwamba angalau baadhi ya waandishi wa Agano Jipya na waandishi wengi wa Kiyahudi wangeelewa Israeli bado iko uhamishoni.

Na sasa Yesu anakuja, kusudi la kuja kwake ni kuwaokoa watu wake, kuwaokoa na kuwaokoa kutoka kwa dhambi zao zilizowapeleka uhamishoni, kuwaokoa na kuwakomboa. Ingawa katika hatua hii, Mathayo hatuambii jinsi hilo linavyotokea na jinsi hilo linavyoonekana, inakuwa wazi kadri Injili inavyoendelea kwamba Yesu atawaokoa kutoka kwa dhambi zao kwa kifo chake msalabani. Kifo chake msalabani kitashughulikia tatizo la dhambi, na hiyo itakuwa njia ambayo Yesu atawaokoa watu wake, hasa Israeli, kutoka kwa dhambi na kuwaokoa kutoka kwa hali yao uhamishoni.

Katika Injili ya Luka, tunaona kwamba jina la kawaida la Yesu Kristo ni Mwokozi. Yesu Kristo anaonyeshwa kama Mwokozi wa ulimwengu. Tunamwona Yesu, hasa kama Mwokozi wa waliotengwa na jamii na wenye dhambi.

Tunamwona akiwaokoa watoza ushuru. Tunamwona akiwaokoa Wasamaria na wenye ukoma, wale waliokuwa na ugonjwa wa ukoma. Tunamwona Yesu akiwanyoosha watu, hasa wale waliotengwa na jamii na walio pembezoni mwa jamii.

Lakini Yesu anaonyeshwa kama Mwokozi wa ulimwengu. Kwa kweli, maneno wokovu au Mwokozi yanaonekana tu katika Luka au mara nyingi zaidi katika Luka kuliko mahali pengine popote katika Injili. Baadhi hata wangemtaja Luka kama Injili ya wokovu.

Wokovu unaonekana kuwa njia kuu ambayo Kristo anaelezewa. Mara kwa mara, Yesu anaonekana akiwaletea watu wake wokovu. Kazi ya zamani inayoendeleza hili ni

kitabu kidogo cha I. Howard Marshall alimwita Luka mwanahistoria na Mwanatheolojia.

Mara kwa mara anaonyesha mada kuu ya wokovu katika Luka na Matendo. Kwa hivyo Yesu ndiye Mwokozi wa ulimwengu. Yesu ndiye anayewaletea watu wake wokovu.

Hili linaweza kuonekana wazi zaidi katika sura ya kwanza. Hatutapitia Luka kwa ujumla na kuangalia sehemu zote ambapo wokovu hutokea. Wala hatutafanya hivyo katika Matendo.

Lakini katika Luka sura ya 1 , tayari katika sura ya kwanza, tunapata wokovu. Tunaona Mungu sasa anaingilia kati. Mungu sasa anachukua hatua ili kuwaletea watu wake wokovu.

Tunaona hili katika nyimbo tofauti zilizoitwa au hotuba tofauti zilizotolewa katika sura ya 1 ya Luka. Kwa mfano, katika Luka sura ya 1 na mstari wa 47, wimbo wa Maria unajibu kuzaliwa kwa Yohana Mbatizaji na kuzaliwa kwa Yesu. Hasa mtoto ambaye yuko karibu kumzaa.

Kwa kujibu hilo, Mariamu anasema, Nafsi yangu inamtukuza Bwana, na roho yangu inamfurahia Mungu Mwokozi wangu. Kwa hivyo, tayari, wimbo ambao Mariamu anaimba unaashiria mada kuu ya Mungu anayetenda sasa kuleta wokovu na ukombozi kwa watu wake. Tunaona hili pia katika wimbo wa Zekaria baadaye katika mistari ya 67-69 ya sura ya 1. Baba yake, Zekaria, alijazwa Roho Mtakatifu na akatabiri. Bwana asifiwe, Mungu wa Israeli, kwa sababu anawajia watu wake na kuwakomboa.

Ametuinulia pembe ya wokovu katika nyumba ya Daudi, mtumishi wake. Cha kufurahisha ukiruka hadi sura ya 2 katika muktadha wa kuzaliwa kwa Yesu, angalia jinsi wokovu ulivyo na jukumu muhimu tena. Katika sura ya 2, mstari wa 11, malaika anapowatokea wachungaji kutangaza kuzaliwa kwa Yesu Kristo, habari njema ya kuzaliwa kwa Kristo, malaika anawaambia, mstari wa 10, Msiogope, ninawaletea habari njema itakayoleta furaha kubwa kwa watu wote.

Leo, katika mji wa Daudi, Mwokozi amezaliwa kwenu, naye ndiye Masihi au Yesu Kristo Bwana. Baadaye, Yesu anapoletwa hekaluni ili kuwekwa wakfu, katika mstari wa 30, mtu mmoja aitwaye Simeoni anakuja hekaluni na kumwona mtoto huyo. Simeoni anamkumbatia mtoto huyo na sasa anasema, Bwana Mwenye Enzi Kuu, kama ulivyoahidi, sasa unaweza kumruhusu mtumishi wako aende kwa amani, kwa maana macho yangu yameona wokovu wako. Kwa hivyo, tayari katika sura ya 1, Luka anataka kuweka wazi kwamba kupitia Yesu Kristo wokovu wa Mungu, wokovu wake kwa upande wa baraka ambazo sasa atawaletea watu wake sasa upo na unatimizwa katika utu wa Yesu Kristo.

Ni wazi, kama tulivyosema, kitabu cha Matendo, ambacho ni juzuu ya pili ya kazi ya Luka yenye juzuu mbili, kitabu cha Matendo pia kimejaa wokovu au lugha ya Mwokozi, Matendo sura ya 4 na mstari wa 12. Tena, ningependa kukupa mifano michache ya jukumu ambalo wokovu unalo katika Matendo sura ya 4 na mstari wa 12. Katika 4:12, tunasoma, Wokovu haupatikani kwa mtu mwingine yeyote kwa maana hakuna jina chini ya mbingu walilopewa wanadamu ambalo kwalo tunapaswa kuokolewa.

Wengine hata wangesema kwamba mstari huo unafupisha mafundisho ya Agano Jipya au angalau unatenda kama fundisho kuhusu wokovu. Kwa kuwa Yesu Kristo ni Bwana wa ulimwengu katika mstari uliopita, Masihi aliyesulubiwa amefufuliwa, na sasa wokovu unapatikana tu katika nafsi ya Yesu Kristo. Sura ya 15, Matendo sura ya 15, na mstari wa 11 pia.

Katika Matendo sura ya 15 na mstari wa 11, nitasoma na kurudi nyuma na kusoma mstari wa 12. Sasa basi, kwa nini mnamjaribu Mungu kwa kuweka kongwa shingoni mwa Mataifa ambalo sisi wala baba zetu hatujaweza kulichukua? Hapana, tunaamini kwamba ni kwa neema ya Bwana wetu Yesu Kristo kwamba tunaokolewa kama wao. Kwa hivyo sasa wokovu, tena Mungu ametenda kwa neema kupitia Yesu Kristo, si kwa kushika sheria bali sasa ametenda kupitia Yesu Kristo ili kuleta wokovu kwa watu wake.

Tunapata kitu kama hicho katika sura ya 13. Sura ya 13 na mstari wa 38, Kwa hiyo, rafiki zangu, nataka mjue ya kwamba kwa njia ya Yesu, msamaha wa dhambi unatangazwa kwenu. Kwa njia yake, kila mtu aminiye anawekwa huru kutoka katika dhambi, haki ambayo hamwezi kuipata chini ya sheria ya Musa au chini ya sheria ya Musa.

Jihadharini kwamba yale yaliyosemwa na manabii yasiwapate ninyi. Kwa hivyo tena, ukombozi na wokovu huja katika kazi ya ukombozi ya Mungu pamoja na watu wake kwa kuja kwa Kristo. Wokovu huja tu kupitia imani katika Yesu Kristo, si kwa sheria ya Musa.

Na tena na tena, tunaona katika Matendo ya Mitume kwamba ni jibu la toba na imani ni muhimu kwa wokovu. Tena, ni kupitia kifo na ufufuo wa Yesu Kristo ndipo wokovu wetu unatimizwa katika kitabu cha Matendo ya Mitume. Tunapoingia katika barua za Paulo, tena, tunaona wokovu ukiwa na jukumu muhimu, na mimi kwa namna fulani nauchukulia wokovu kama neno kuu, lakini tunaweza kuuchukulia kama aina ya mada tofauti pia.

Katika barua za Paulo, tunapata marejeleo wazi ya matendo ya Mungu katika kuwaokoa watu wake. Kwa mfano, katika 1 Wathesalonike, tunamwona Paulo akizungumzia wokovu wa Mungu. Mwanzoni kabisa mwa kitabu, sura ya 1 katika

mstari wa 10, nitarudi nyuma na kusoma sehemu ya mstari wa 9 kwa sababu hii ni katikati ya sentensi. Zinasimulia jinsi ulivyomgeuza Paulo akiripoti kuhusu yale aliyosikia kuhusu Wathesalonike.

Wanasimulia jinsi mlivyomgeukia Mungu kutoka kwenye sanamu ili kumtumikia Mungu aliye hai na wa kweli na kumngojea Mwanawe kutoka mbinguni ambaye alimfufua kutoka kwa wafu, Yesu, anayetuokoa kutoka katika ghadhabu ijayo. Na tunaona kitu kama hicho katika sura ya 5 na mstari wa 9. Kwa maana Mungu hakutuweka ili tupate ghadhabu bali tupokee wokovu kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo. Kwa hivyo hapa, wokovu unaeleweka kwa maana ya kutuokoa au kutuokoa kutoka katika ghadhabu ya Mungu; hiyo ni hukumu ya haki na adhabu ya Mungu ambayo tunastahili kwa sababu watu wanastahili kwa sababu ya dhambi.

Tunapata lugha kama hiyo katika sura ya 5 ya Warumi. Ukigeukia Warumi, mwandishi anaanza kitabu chake kwa kurejelea injili, na ndani yake, nguvu ya Mungu inapatikana kwa wokovu. Lakini Warumi sura ya 5 na mistari ya 9 na 10, hiyo ni Wagalatia, acha niende kwa Warumi.

Warumi sura ya 5 na mistari ya 9 na 10, kwa kuwa tumehesabiwa haki kwa damu yake, ambayo ndiyo Paulo amebishana katika sura nne za kwanza, tumehesabiwa haki kwa msingi wa imani katika Yesu Kristo. Tutazungumzia mada ya kuhesabiwa haki baadaye kidogo. Lakini kwa kuwa sasa tumehesabiwa haki kwa damu yake, je, tutaokolewa zaidi na ghadhabu ya Mungu kupitia yeye? Kwa maana, tulipokuwa adui za Mungu, tulipatanishwa na Mungu kwa kifo cha mwanawe, je, tutaokolewa zaidi katika maisha yake? Kwa hivyo tena, wokovu unaonekana katika suala la kuokoa au kukomboa kutoka kwa ghadhabu ya Mungu, yaani, hukumu yake, adhabu atakayowamwagia wale wanaomwasi, ambao ni wenye dhambi, na wokovu sasa unaonekana kama uokoaji kutoka kwa hukumu ya wakati wa mwisho, kumiminwa kwa ghadhabu ya Mungu.

Huu ndio upande ambao bado haujafika wa wokovu; Mungu anawaokoa watu kutoka hukumu ya wakati wa mwisho. Hata hivyo, pia tunaona katika barua za Paulo kipimo ambacho tayari kipo, kwamba wokovu ni jambo la sasa pia. Kwa mfano, katika Wakolosai sura ya 1 na mstari wa 13, nadhani tunaona wokovu kama ukweli wa sasa.

Wakolosai 1:13, kwa maana ametuokoa kutoka katika mamlaka ya giza na kutuingiza katika ufalme wa Mwana ampendaye ambaye ndani yake tuna ukombozi. Hiyo ni katika Mwana, Yesu Kristo, tuna ukombozi, msamaha wa dhambi. Kwa hivyo, wokovu sasa, tena, Mungu ametuokoa kutoka chini ya utawala wa Shetani, utawala wa wakati huu wa sasa. Ametuokoa na kutuokoa kutoka katika huo.

Tayari tumeangalia Waefeso sura ya 2, lakini inaonekana kwangu kwamba katika Waefeso sura ya 2, wokovu pia ni ukweli wa sasa. Waefeso sura ya 2 na mstari wa 5, lakini kwa upendo wake mkuu, ingawa tulikuwa wafu katika makosa na dhambi zetu,

chini ya utawala wa mamlaka ya mrithi huyu, tukistahili ghadhabu kwa sababu ya dhambi zetu, lakini kwa sababu ya upendo wake mkuu na rehema, Mungu ambaye ni mwingi wa rehema, alituhisha pamoja na Kristo hata tulipokuwa wafu katika makosa yetu, ni kwa neema mmeokolewa. Hiyo ni, katika muktadha huu, tumeokolewa kutokana na kuwa wafu katika makosa na dhambi zetu, tumeokolewa kutokana na ghadhabu ya Mungu.

Na mstari wa 8, kwa maana mmeokolewa kwa neema kwa njia ya imani. Na hii haikutokana na nafsi zenu, nayo ni kipawa cha Mungu; si kwa matendo, mtu awaye yote asije akajisifu. Na unaweza pia kuongeza Tito 3:5, andiko ambalo tulisoma hapo awali.

Muhimu zaidi, katika Warumi, kitabu cha Warumi kinaanza katika mstari wa 16 wa sura ya 1. Paulo anasema, kwa maana siionei haya injili kwa sababu ni nguvu ya Mungu inayoleta wokovu kwa kila mtu aminiye. Kwa hivyo, katikati ya ujumbe wa injili, ujumbe mkuu wa injili ni kwamba sasa Mungu anakuja kuwaokoa na kuwaokoa watu wake. Mungu anakuja kuwaletea watu wake wokovu ulioahidiwa.

Na ni nguvu ya Mungu inayoweza kutimiza hilo. Kwa hivyo, wokovu, tena, ni mada kuu kote, hasa katika maandishi ya Paulo. Wazo ni kwamba Mungu sasa amekuja kuleta ahadi za wokovu, baraka zilizoahidiwa zinazohusiana na enzi mpya ya wokovu, na ahadi katika Agano la Kale kwa watu wake.

Amekuja kuwaokoa kutoka katika ghadhabu ya Mungu, kuwaokoa kutoka katika dhambi, na kutoka katika nguvu za Shetani na nguvu za uovu, na kuwaokoa na kuwaletea baraka za msamaha na ukombozi. Kuendelea na mada nyingine inayohusiana na wokovu ni kuchaguliwa kwa watu wa Mungu. Mungu anawaonyesha watu wake kama waliochaguliwa.

Waandishi wa Agano Jipya wanaonyesha watu wa Mungu kama waliochaguliwa, kama waliochaguliwa. Katika hatua hii, sivutiwi na kuingia katika mjadala wa kitheolojia wenye utaratibu zaidi kati ya Ukalvini na Uarminian, ingawa nadhani ni wa thamani na muhimu. Je, tunapaswa kuelewa uchaguzi zaidi katika mfumo wa Uarminian? Je, tunapaswa kuuelewa zaidi katika mfumo wa Mageuzi au Ukalvinian? Lakini badala yake, tena, ninachotaka kutambua ni jinsi unavyofanya kazi katika barua za Paulo, na kwamba tunaona, na tumezungumzia hili tayari pamoja na mada ya watu wa Mungu, lakini hapa tunaona kwa lugha ya kuchagua au kuchaguliwa katika Agano la Kale, tunaona lugha ya Agano la Kale sasa inatumika kwa watu wa Mungu wa Agano Jipya au watu wapya wa Mungu.

Waefeso sura ya 1 na mstari wa 4, katika sehemu ambapo Paulo anawataka watu wake wamsifu Mungu kwa sababu ya baraka za wokovu ambazo amewamiminia watu wake na kuzitimiza kupitia utu wa Yesu Kristo. Waefeso inaanza katika mstari wa 4, kwa maana Mungu alituchagua katika yeye kabla ya kuumbwa kwa ulimwengu

ili tuwe watakatifu na wasio na lawama mbele zake. Pia tunaona katika Wakolosai sura ya 3, mstari wa 12, kwamba kama watu wateule wa Mungu, sisi ni watakatifu na wapendwa sana.

Kwa hivyo, lugha hii ya kuchagua, nadhani, inatoka katika Agano la Kale. Ni taifa la Israeli lililochaguliwa. Walikuwa wapendwa wa Mungu.

Walikuwa watu wateule wa Mungu. Walichaguliwa na Mungu kuwa mali yake. Sasa, tunaona lugha hiyo ikitumika kwa watu wa Mungu ambao Mungu huwaokoa.

Lugha hii ya kuchagua inaonyesha kwamba wao ni watu wa Mungu kweli ambao wameumbwa na kuitwa kuwepo kwa mpango wa kimungu. Kwa hivyo, lugha hii ya kuchagua kimsingi ni kuonyesha mpango wa neema wa Mungu katika kujiita watu, katika kuchagua watu. Watu wa Mungu wamechaguliwa kwa neema yake, wakionyesha kwamba wao ni watu wa kweli wa Mungu.

Pia pengine inaonyesha wazi kwamba watu wa Mungu ni sehemu ya mpango wa Mungu tangu milele katika kuchagua watu. Tena, hatutaenda mbali zaidi katika mjadala wetu wa Kiarmeni na Kikalvini kuhusu jinsi tunavyounda hilo na kuelewa hilo kuhusiana na uchaguzi wetu au ujuzi wa Mungu wa awali, n.k., nk., bali kutambua tu kazi ya lugha hiyo kuhusiana na wokovu wetu, wokovu ambao sasa Mungu ameutumiza kwa ajili ya watu wake. Lakini kuchagua uchaguzi kuna jukumu muhimu katika Mungu kuwaokoa watu wake, katika Mungu sasa kuchukua hatua ya neema ya kujiita watu, ili kuleta watu kuwepo.

Kipengele kingine ambacho sitaki kukielezea kwa undani zaidi ni kama lugha ya uchaguzi inawahusu watu binafsi au mashirika pekee. Kwa maoni yangu, labda ni yote mawili kwa wakati mmoja. Picha nyingine, picha nyingine muhimu sana katika kuelezea wokovu wetu ni lugha ya msamaha wa dhambi.

Mojawapo ya ahadi za agano jipya katika Yeremia sura ya 31 na pia Ezeieli 36 ni ahadi ya Mungu kushughulika na dhambi zetu na ahadi ya msamaha wa dhambi. Acha nisome Yeremia; nitasoma tu andiko. Yeremia sura ya 31 na kuanzia mstari wa 33.

Hili ndilo agano nitakalofanya na watu wa Israeli baada ya wakati huo, asema Bwana. Nitaweka sheria yangu akilini mwao, na kuiandika mioyoni mwao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu.

Hawatafundishana tena na jirani zao, wala hawatasemana, Mjue Bwana. Kisha kuruka hadi mwisho wa mstari wa 34, kwa maana nitasamehe uovu wao, wala sitakumbuka dhambi zao tena. Kwa hivyo, msamaha wa dhambi, yaani, Mungu, akisamehe dhambi za Israeli zilizowapeleka uhamishoni hapo awali, ambazo zilileta hukumu ya Mungu juu yao, sasa zitasamehewa kupitia agano jipya.

Kwa hivyo, moja ya ahadi za agano jipya katika Agano la Kale ni msamaha wa dhambi. Lakini pia, tunachokipata katika Agano Jipya, kile kilichohusishwa na mfumo wa dhabihu wa Agano la Kale chini ya Agano la Kale, sasa kinatimizwa kupitia kifo cha Yesu Kristo msalabani kwa sababu ni kupitia kifo cha Yesu ndipo Agano Jipya hili lililoahidiwa katika Yeremia na Ezeieli na kwingineko hatimaye linazinduliwa. Tayari tumeona hili wazi zaidi katika Waebrania 9 na 10, na sitarudi nyuma na kusoma sehemu zake.

Lakini katika Waebrania 9 na 10, tunamwona Yesu akizindua waziwazi kupitia kifo chake, Yesu akizindua agano jipya la Yeremia. Mwandishi wa Waebrania ananukuu kwa kirefu kutoka Yeremia 31. Kwa hivyo sasa msamaha wa dhambi hauhusiani na mfumo wa dhabihu wa Agano la Kale lakini sasa mfumo wa dhabihu wa Agano la Kale, ambao haungeweza kushughulikia dhambi hatimaye na hatimaye na kikamilifu, ulielekeza kwenye kitu kikubwa zaidi, na hiyo ndiyo dhabihu ya mwisho ambayo sasa Yesu Kristo anatoa, yaani yeye mwenyewe, katika kushughulikia dhambi za watu na kuleta msamaha ulioahidiwa wa dhambi chini ya agano jipya.

Na kwa hivyo, kwa maoni yangu, kwa maoni yangu, katika fasihi nyingine ya Paulo, haswa unapopata marejeleo ya msamaha wa dhambi, nadhani mwandishi anadhania kwamba kifo cha Yesu sasa kimeanzisha agano jipya la Yeremia na Ezeieli ambapo Mungu aliahidi kwamba anghughulikia dhambi za watu wake na sasa tunaona kwamba hilo linatimizwa katika kifo cha Yesu, kukamilisha msamaha wa dhambi chini ya agano jipya. Kwa hivyo, kwa mfano, katika Waefeso 1 na mstari wa 6, kwa kweli Waefeso 1 na mstari wa 7, tena katika orodha hiyo ya baraka ambazo Mungu sasa, baraka za wokovu ambazo Mungu huwaletea watu wake, mstari wa 7, ndani yake, katika Yesu Kristo, tuna ukombozi kupitia damu yake, msamaha wa dhambi. Na angalia jinsi msamaha wa dhambi sasa ulivyo sambamba na ukombozi.

Tutazungumzia mada hiyo baada ya muda mfupi pia. Lakini ukombozi, msamaha wa dhambi tunaouona hapa katika Waefeso 1 mstari wa 7, unahusishwa na Yesu Kristo, unakuja kupitia Yesu Kristo, yaani kifo chake, na utaonekana kama utimilifu wa wokovu wa agano jipya. Wakolosai sura ya 1 na mstari wa 14, ambaye ndani yake, yaani katika Kristo, tuna ukombozi, msamaha wa dhambi.

Angalia tena uhusiano na ukombozi, lakini msamaha wa dhambi ni kitu kinachokuja kupitia Yesu Kristo. Na tena, ningebishana hata katika Wakolosai, hatimaye uhusiano huo ni pamoja na agano jipya, baraka za wokovu wa agano jipya ambazo Yesu Kristo huleta. Baadaye, katika sura ya 2 ya Wakolosai katika mstari wa 13, mlipokuwa mmekufa kwa sababu ya dhambi zenu na kutotahiriwa kwa miili yenu, Mungu aliwafanya hai pamoja na Kristo.

Alikusamehe dhambi zako zote. Na hatimaye Warumi sura ya 3, katika Warumi sura ya 3, katika sehemu hiyo ambayo baadhi mara nyingi huichukulia kama moyo wa

Warumi, angalau kimaudhui, unaweza kutoa hoja nzuri kwa hilo labda. Warumi sura ya 3 na mstari wa 25, Mungu alimtoa kama dhabihu ya upatanisho.

Hebu tuone, nirudi nyuma. Kwa maana wote wamefanya dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu, na wote wanahesabiwa haki bure kwa neema yake kwa njia ya ukombozi uliokuja kwa Kristo Yesu. Ndipo Mungu alipomtoa awe dhabihu ya upatanisho kwa kumwaga damu yake, ili ipokelewe kwa imani.

Alifanya hivi ili kuonyesha haki yake kwa sababu katika ustahimilivu wake aliacha dhambi zilizofanywa hapo awali bila kuadhibiwa. Kwa hivyo, lugha dhahiri ya msamaha haipo. Lakini umuhimu wa andiko hili ni kwamba katika muktadha wa kifo cha Yesu Kristo katika Warumi 3:25, ni wazi kwamba kifo cha Yesu Kristo ni malipo ya dhambi.

Ndiyo msingi wa tendo la neema la Mungu la kuwasamehe watu wake. Tena, bila kutumia neno msamaha, andiko moja ambalo labda linaeleza vyema maana ya kwamba Mungu husamehe dhambi zetu ni 2 Wakorintho sura ya 5 na mstari wa 19, ambapo mwandishi anasema Mungu alikuwa akifanya kazi ya kuwapatanisha watu na nafsi zao, bila kuhesabu dhambi za watu dhidi yao. Kwa hivyo, msamaha wa dhambi unamaanisha kwamba Mungu hawahesabii dhambi zao dhidi yao, lakini badala yake, amewasamehe katika kutimiza ahadi ya Yeremia na Ezeieli ya agano jipya lijalo.

Kwa hivyo tena, athari za dhambi katika Mwanzo sura ya 3 sasa zimebadilishwa na kifo na ufufuo wa Kristo unaoshughulikia tatizo la dhambi. Hii si dhambi ya Adamu tu bali pia dhambi ya Israeli, kwa hivyo msamaha wa dhambi na utimilifu wa agano jipya sasa unatimizwa katika Yesu Kristo na unaenea kwa watu wake. Mada nyingine muhimu sana kuhusiana na hilo, na tayari tumeona msamaha wa dhambi unaohusiana na mada hii, na hiyo ndiyo mada ya ukombozi.

Ukombozi ni mojawapo ya taswira ambazo zina historia ya Agano la Kale na historia yake katika ulimwengu wa Kigiriki na Kirumi wa siku za Paulo, na kwamba, unatoka sokoni. Ni taswira ya kibiashara kwamba ukombozi unarejelea uhuru unaokuja na malipo ya bei. Na kwa hivyo, ingawa wengine wangepinga sehemu hii ya mwisho, kwamba ni malipo kwa bei, kama ilivyo au hata kuwepo kwa kiasi kikubwa katika Agano Jipya, inaonekana kwangu kwamba uhusiano, kama tutakavyoona, uhusiano wa lugha ya ukombozi katika Agano Jipya lote na damu, yaani na damu ya Yesu Kristo, unaonyesha kwamba Kristo, au kifo chake msalabani, ni bei inayolipwa ili kuwaweka huru watu wake, yaani wale wanaoitikia kwa imani kwa Yesu Kristo na injili.

Kwa mfano, katika 1 Wakorintho sura ya 6 mstari wa 20, 1 Wakorintho 6 na mstari wa 20, nadhani ni andiko ninalotaka tusome hivi: Hamjui, kama msingi wa amri yake katika mstari wa 18 ya kukimbia uasherati, kukimbia uasherati, mstari wa 19, Hamjui

ya kuwa miili yenu iko katika mahekalu ya Roho Mtakatifu aliye ndani yenu, ambaye mlimpokea kutoka kwa Mungu? Ninyi si mali yenu wenyewe; mmenunuliwa, au mmenunuliwa kwa bei. Na kwa hivyo ni wazi hapa, Paulo anazungumzia kununuliwa kwa bei, ingawa hatuambii bei hiyo ni nini katika 1 Wakorintho 6 mstari wa 20. Lakini nadhani ni vigumu ndani ya muktadha wa barua zingine za Paulo na msisitizo juu ya kifo cha Kristo, muunganisho wa ukombozi katika muktadha wa damu ya Kristo, kifo chake.

Ni vigumu kutofikiria kwamba bei inayolipwa ni kifo cha Yesu msalabani, na damu yake ndiyo bei inayotukomboa au inayotuweka huru. Kama nilivyosema, labda ndio mwanzo, ingawa hii ni maandishi ambayo yangesikika masikioni mwa wasomaji wake wa Mataifa, wasomaji wa Paulo wa Mataifa, katika muktadha wa ulimwengu wa Kigiriki-Kirumi na lugha ya kibiashara na soko, msingi maarufu zaidi wa hili labda ni Agano la Kale na hasa Kutoka. Unaweza kurudi nyuma na kukumbuka mjadala wetu wa awali kuhusu mada ya Kutoka.

Kutoka, ambapo Israeli waliachiliwa huru kutoka Misri, ambapo waliachiliwa huru na kuwekwa huru kutoka utumwani Misri, mara nyingi hujulikana kama ukombozi wao. Kutoka sura ya 15 na mstari wa 11 hurejelea maandishi mawili ya Agano la Kale ambayo yanatumia lugha ya ukombozi waziwazi katika muktadha wa uhuru wa Israeli au ukombozi kutoka Misri. Sura ya 15 katika wimbo wa Musa baada ya kuvuka Bahari Nyekundu, sura ya 15 na mstari wa 11.

Hebu tuangalie Kutoka 15 na mstari wa 11. Hebu tuone, ni nani katika miungu aliye kama wewe, Bwana? Ni nani aliye kama wewe, mtukufu katika utakatifu, wa kutisha katika utukufu, na nguvu za utendaji? Hebu tuone huo sio mstari ninaoutaka. Acha nirudi nyuma.

Nitaendelea kusoma. Mstari wa 12, unanyosha mkono wako wa kuume, na nchi inawameza adui zako. Kwa upendo wako usiokoma, utawaongoza watu wako uliowakomboa.

Mstari wa 12 ndio nilioutaka. Mstari wa 12 na 13 hasa. Unanyoosha mkono wako wa kuume, na ardhi inawameza adui zako, jeshi la Misri.

Katika upendo wako usioisha, utawaongoza watu uliowakomboa. Yaani, umewaweka huru. Wazo la ukombozi ni uhuru na kuachiliwa kutoka utumwani.

Mungu alifanya hivyo kwa kuwakomboa watu wake kutoka Misri. Kutoka 15, mstari wa 11. Pia tunapata marejeleo ya hilo katika Zaburi sura ya 77.

Tunaona, hasa katika Zaburi, lakini kwingineko katika Agano la Kale, mara nyingi Mungu au waandishi wakikumbuka matendo makuu ya Mungu kwa niaba ya watu

wake. Mara nyingi wanakumbuka Kutoka ambapo Mungu anawakomboa watu wake kutoka utumwani kwa Wamisri: Zaburi sura ya 77 na mstari wa 15.

Kwa mkono wako wenye nguvu, uliwakomboa watu wako, wazao wa Yakobo na Yusufu. Lugha ya ukombozi katika Agano Jipya labda inarudi kwenye ukombozi wa Mungu watu wake kutoka Misri. Anawaweka huru, anawaokoa kutoka utumwani, na sasa anawakomboa watu wake.

Sasa tunaona katika Agano Jipya kwamba hili linatimizwa kupitia wokovu wetu katika Kristo. Sasa tumewekwa huru kutoka utumwani mwa dhambi. Marko sura ya 10, mstari wa 45 kutoa mfano wa injili.

Yesu anasema, Sikuja kutumikiwa bali kutumikia na kutoa maisha yake kuwa fidia kwa ajili ya wengi. Lugha ya kununua au kununua tena. Wagalatia sura ya 1 na mstari wa 4. Wagalatia inarejelea, katika sehemu kadhaa, ukombozi wa Mungu kwa watu wake.

Kutumia lugha ya ukombozi. Wagalatia sura ya 4. Kwa kweli, kuanzia Wagalatia sura ya 1 na mstari wa 4. Rudi kwenye mstari wa 3. Neema na amani iwe kwenu kutoka kwa Mungu Baba yetu na Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye alijitoa kwa ajili ya dhambi zetu ili atuokoe na ulimwengu huu mwovu wa sasa kulingana na mapenzi ya Mungu wetu na Baba. Sasa, wazo hili la kutuokoa kutoka utumwani mwa ulimwengu huu mwovu wa sasa pia ni lugha ya wokovu, uokoaji, na ukombozi, lakini pia lugha ya ukombozi.

Lakini baadaye katika sura ya 3, mstari wa 13, Kristo alitukomboa, akatuweka huru, au akatuweka huru kutoka katika laana ya sheria kwa kuwa laana mwenyewe. Baadaye, katika muktadha wa lugha ya Kutoka, Wagalatia sura ya 4 na 4 na 5. Lakini wakati ulipowadia, Mungu alimtuma Mwanawe, aliyezaliwa na mwanamke, aliyezaliwa chini ya sheria, ili awakomboe wale waliokuwa chini ya sheria ili tupate kupokea hali ya kuwa wana. Katika muktadha wa Kutoka mpya, Yesu Kristo sasa amekuja kuwakomboa watu wake kutoka katika utumwa, sasa kutoka katika utumwa chini ya sheria.

Tunapata lugha ya ukombozi kwingineko katika Waefeso sura ya 1 na mstari wa 7. Sitachukua muda kusoma hiyo. Wakolosai sura ya 1 na mstari wa 14, mstari yote miwili, lugha ya ukombozi, iko katika muktadha wa msamaha wa dhambi. Kisha, Warumi sura ya 3 mstari wa 24 pia unazungumzia ukombozi unaohusishwa na Mungu kushughulika na dhambi zetu.

Lakini ukombozi pia unaambatana na kipimo ambacho bado hakijapatikana. Tayari tumekombolewa. Yaani, tayari tumewekwa huru kutoka utumwani mwa dhambi na kifo kwa malipo ya gharama ambayo ni kifo cha Yesu mwenyewe.

Lakini pia kuna kipimo ambacho hakijawekwa bado. Tunapata hilo katika kitabu cha Waefeso, kwa mfano. Waefeso sura ya 1 na mstari wa 14.

Tumepokea muhuri wa Roho Mtakatifu katika mstari wa 13. Waefeso 1:14, ni nani aliye amana? Roho Mtakatifu ni amana, akihakikisha urithi wetu hadi ukombozi wa wale walio milki ya Mungu. Kwa hivyo, ukombozi wetu, kuwekwa huru na ukombozi wetu kutoka katika ulimwengu huu wa sasa, kutoka kwa dhambi na kifo, bado haujatimizwa kikamilifu na kikamilifu.

Pia, Waefeso sura ya 4 na mstari wa 30 ziko katika kitabu kimoja. Msimhuzunisha Roho Mtakatifu wa Mungu ambaye mliwa muhuri naye kwa siku ya ukombozi. Marejeleo mengine ya kieskatolojia.

Na unaweza pia kuongeza Warumi 8 na mstari wa 23 kwenye hilo pia. Katika muktadha wa Warumi sura ya 8 na mstari wa 33, inaonekana, uumbaji wenyewe pia unasubiri ukombozi. Warumi 8:23 inasema, Sio hivyo tu, bali sisi wenyewe, tukirudi hadi 22, viumbe vyote vinaugua kama katika uchungu wa kujifungua hadi wakati huu.

Sio hivyo tu, bali sisi wenyewe, tulio na matunda ya kwanza ya Roho, tunaugua ndani yetu tunapongojea kwa hamu kufanywa wana, ukombozi wa miili yetu. Kwa hivyo, tena, ukombozi haujawa bado au hauna kipengele cha mwisho wa dunia pia. Kwa hivyo, ukombozi, mada ya ukombozi, unaonyesha ukombozi au uhuru kutoka kwa dhambi kutoka kwa wakati huu mwovu wa sasa kupitia kifo cha Kristo msalabani.

Kifo cha Kristo msalabani kinaweza kuonekana kama bei iliyolipwa, damu ya Yesu, kifo cha Yesu, bei iliyolipwa inayotuweka huru na kutuweka huru kutoka utumwani mwa dhambi. Na hilo linatimizwa sasa katika wakati uliopo. Lakini hilo pia ni dhamana tu ya ukombozi wetu wa baadaye, ambao pia unajumuisha miili yetu ya kimwili.

Sasa, tuendeleo kwenye mada inayofuata, kuanzisha mada inayofuata, yaani, kuhesabiwa haki au haki. Lugha ya kuhesabiwa haki, hasa katika barua za Paulo, na tutamlenga Paulo pekee kwa sababu yeye ndiye ambaye kuhesabiwa haki kuna jukumu muhimu kwake. Na angalau hatuoni lugha ya kuhesabiwa haki zaidi nje ya barua za Paulo hata kidogo, ingawa dhana hiyo inaweza kuwapo.

Lakini kuhesabiwa haki ni neno linalomaanisha kutangaza haki, kutetea, kutangaza kutokuwa na hatia ya dhambi. Ni neno linalotoka katika mahakama za sheria. Ni neno la kisheria au neno la uchunguzi wa mahakama.

Na tena, maendeleo yake ya msingi yako katika maandishi ya Paulo. Kwa mfano, tunaipata katika Warumi sura ya 3 na mstari wa 31. Kwa njia, Warumi na Wagalatia ni vitabu viwili ambapo kuhesabiwa haki au kuhesabiwa haki kwa imani kuna jukumu muhimu.

Na katika sura ya 3 na mstari wa 21, lakini sasa mbali na sheria, haki ya Mungu imedhihirishwa, ambayo sheria na manabii waliishuhudia. Haki hii hutolewa kwa njia ya imani. Kwa hivyo, lugha hii ya haki labda inarejelea kwingineko kuhesabiwa haki katika istilahi hiyo hiyo.

Paulo anatumia istilahi ile ile mahali pengine ambayo mara nyingi hutafsiriwa kama kuhesabiwa haki katika tafsiri yetu ya Kiingereza. Kwa hivyo, katika mstari wa 24 wa Warumi 3, dhambi zetu zote hupungukiwa na utukufu wa Mungu na huhesabiwa haki bure kwa neema yake. Baadaye, katika mstari wa 26, Warumi 3, anaonyesha haki yake mwenyewe wakati huu ili awe mwenye haki na yeye anayewahesabia haki wale walio na imani katika Yesu Kristo.

Na kisha katika hoja ya Paulo katika Wagalatia, ambapo lugha ya kuhesabiwa haki pia ina jukumu muhimu katika sura ya 2 na mstari wa 16. Nitasoma 15. Sisi ambao ni Wayahudi kwa kuzaliwa na sio wenye dhambi wa Mataifa tunajua kwamba mtu hahesabiwi haki kwa matendo ya sheria bali kwa imani katika Yesu Kristo.

Kwa hivyo sisi pia tumemwamini Kristo Yesu ili tupate kuhesabiwa haki kwa imani. Kwa hivyo lugha hiyo ya kuhesabiwa haki kwa imani, tena, hii ndiyo lugha ambayo, kama ninavyotumaini hilo litaonyesha, kimsingi inapaswa kueleweka kama matumizi ya lugha ya kisheria au ya kiuchunguzi kuelezea kile ambacho Mungu amewafanyia watu wake kwa kuwatangaza kuwa wenye haki. Yaani, kwa kuwatetea na kuwatangaza kuwa hawana hatia au hawana hatia ya dhambi zao.

Sasa, kumekuwa na mjadala muhimu sana kuhusu maana ya lugha ya Paulo ya kuhesabiwa haki leo katika theolojia ya Agano Jipya. Mara nyingi, hii inaitwa tofauti kati ya mtazamo wa zamani kuhusu Paulo na mtazamo mpya kuhusu Paulo. Mtazamo wa zamani kuhusu Paulo kimsingi ulielewa kuhesabiwa haki kimsingi katika maneno ya kisheria.

Hiyo ni Mungu akitutangaza kuwa wenye haki. Mungu ni neno la kiuchunguzi linalohusu hadhi yetu na msimamo wetu mbele za Mungu. Ukweli kwamba tumesamehewa dhambi zetu.

Tumeachiliwa huru. Tumetangazwa kutokuwa na hatia. Ilhali mtazamo mpya, NT Wright na James Dunn, baadhi yenu mnaweza kutambua majina hayo na kuona uhalali zaidi katika suala la kutangaza ni akina nani watu wa kweli wa Mungu.

Katika muktadha wa agano, ni nani watu wa agano la Mungu? Kwa hivyo, kuhesabiwa haki kunahusiana zaidi na kutangaza ni nani watu wa kweli wa Mungu. NT Wright anafikiri ni vyote viwili. Utambuzi, kutangaza kutokuwa na hatia, hadhi ya kusimama mbele za Mungu, kutokuwa na hatia ya dhambi, kutangazwa kuwa

mwenye haki, kuthibitishwa, lakini pia kutangazwa kuwa mshiriki wa watu wa kweli wa Mungu.

Kwa hivyo, katika sehemu yetu inayofuata, katika hotuba yetu inayofuata, nataka kuzungumzia zaidi kuhusu jinsi tunavyopaswa kuelewa lugha ya Paulo ya kuhesabiwa haki na pia kuonyesha jinsi inavyofaa waziwazi na inavyopaswa kueleweka ndani ya mfumo ambao tayari lakini bado haujakamilika.

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson na mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 26, Wokovu, Sehemu ya 1.